The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa andthe only Telugu Newspaper
for H.E.H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD-DN: Thursday 6-6-1935

103195

ప్రతి సోమ,గురువారములందుప్రకటింపబడును

సంపుటము ౧౦ | సంచిక ౾

త్రూపుబజారు, హైదారాబాదు (దక్కన్)

శ్రీ యువనామ సం॥ జ్యేష్ఠ శు॥ ౫ గురువారము ౩౧—౮—౧౩౪౪ ఫ.

౬ రూపాయలు | సం॥ చందా

శక్తిప్రబోధము.

(మ. చళ్ల సుదర్శనాచార్యులు)

సీ. కాలికేవలమేటి । పంచాబివీరుల
ఖడ్గరాజంబెద్ది । కాంతబాసె
కాకతీయాంధ్రుల । కాకప్రఖ్యాతిమై
వెల్లితొంటలు శోభ । వీడెనెప్డో
కళింగ గర్జితములు । కాపు బిడ్డలరక్త
మొదికియుశిశిచల్ల । బడినదెపుడో
స్వాతంత్ర్యలాభియై । ప్రకటితంబుగసాగ
ప్రోగికడకుయుద్ధ । [illegible]ంచెనెపుడో
తే. గీ. [illegible]వేడుకలు ప్రాప్తి [illegible] కున్న యేల
తెలుగుజాతికి గక్తము । తెల్లబడెను
దాస్యమునుపెంచు భూతంబు । తాండవించు
నా పులింతలచాలంచు । మాంధ్ర!

శా. సీతానిల్పినశక్తి యుద్భవమును
[illegible]దేమాకిరంబుల [illegible]బి
కాలక గాల్పగడలు ధీధిని
నా హా తా[illegible] మూ నేడు నీ
కాలోకేశ్వరు దివ్యవిగ్రహము
సంగ్రామంబునకద్దూరి ప
దీలావణ్యము జూపుమింక నగజా!
దీవింతురీయార్యులన్.

ఉ. గ్రుక్కి [illegible]లెనొ క్రుంగుచిటు
కూపమ నక బడిపోతిమయ్యో! యే
దిక్కునగాన లేక-పరి
దేశ[illegible] బొనరించి వేడెదక
గ్రక్కునవీక నొక్కడను
కాపురుషుల్ వరుడెవ్వ! రెమ్మనీ
దిక్కున జూచి చూడ లెను
దీనితమాంధ్రుడ! లేవ నెత్తుమా

శా. నీవే దేశము నద్ధరింతువని సం
తృప్తిన్ సుఖంబుండి నా
మీనాధవ్యము సంభవింపనని మే
మేనాడు చింతింప లే
దే! వీరుండవు కావె పౌరుషము లే
దే! జాతికిన్ జెందవే!
రావేమీ నను మానముల్ మొలచిపో
రాడంగరంగ స్థలిన్

శా. భాషాసేవకుఁబూనిపద్యముల సం
భావించి వ్రాయంగ నా
భాషాజ్ఞానము లేనివారలకు నై,
ప్రాయంబు రాసందుచే
వేమాలక్ సరిపుచ్చువిన్నలకునై
వీర్యంబు దీపింపగా
పాపాణంబున నైన వచ్చు మన భూ
పాలాగ్రగణ్యోద్ధతిన్.

గీ. ఉద్ధరింపుము జాతిని పద్ధతులను
మార్చి, చెమటలూరగనిల్చి మహితయుగము
గన్నపూర్విలకై కృతజ్ఞతను నిల్పు
పాటుపడు మాంధ్ర నోదర! బాగుపడుము.

సరస్వతీస్తవము

(బాలావరప్రసాదకవి, వంద్రిమూళి)

చ. అతులితనుత, నిత్యమహి
మాతిశయంబున నిన్నుగొల్చి స
ద్గతి ఐభియించుమార్గము
గాంచితరించగ నెంచితమ్మనే
పతితుడ నీలసద్వ్రతిన

పద్మములర్పి జేయువాడ నీ
సుతుడని ప్రాపలోకసుకవి
స్తుతిబోర్చవగదే సరస్వతీ

చ. బ్రతుకు స్థిరంబుగాదు నిజ
బంధుసుతాదు దేహావాసనా
గతము గతాగితంబుగ
గన్గొని నట్టవిమానిచూడ నె
మ్మనము వికారమయ్యె సను
మంబులు గన్గొ పెక్కులయ్యె నీ
చతిని నతింపనేయుము
[illegible]బుం ప్రముక్కకు శ్రీసరస్వతీ,

చందమామా

(ఏలూరు సత్యనారాయణరావుగారు)

సీ. అతిమహామున్వికసనమాయయందున
[illegible]
అలబ్రహ్మపుతిసన్నికరాలాగ [illegible]
సుందరాకారుడీ చందమామ
అజునివరంబుచే నతని మాశిజ గొట
సరిలేనిధీరుడు చందమామ
మున్నిమోహానకర మూర్తియై చెలువొందె
పతులవ్వొచ్చెనిదీ చందమామ

గీ. అంధకారవిచ్ఛేదుడీ చందమామ
చల్లనిదౌ నా [illegible] చందమామ
నరగినా కాశగమనుడీ చందమామ
సఖుడ శ్రీరాజతండెనూ చందమామ.

సీ. కంటి [illegible]కిమాను చెలువుసుందరితకు
సరిగనీసైనట్టి చందమామ
తారకాంతకునీవు దైత్యగురుసహాయ
సంహారితుండైన చందమామ
చక్కని [illegible] సౌగసుతోకులతోడ
సమరంబు సల్పిన చందమామ
[illegible] తాలుపువాడు జేజెనన్నానిత
[illegible] చందమామ

గీ. అందచందాల సోతువీచందమామ
సర్వదను జులకు తుష్టిడీ చందమామ
సాటిలేనట్టిధీరుడీ చందమామ
సత్వమూర్తి బుధుగన్న చందమామ.

రా! కుంకా!

(కవికొండల వేంకటరావుగారు)

నరకచతుర్దశి మునిమా
పు, రకరకములుగ సరుకులు, పువ్వొత్తులు బం
డరుతూటాలు మొదలయిన
వరయంగాను గనిని గంపెండు చుండిరి
పచ్చనిమతాబు ఝల్లు
మచ్చు కొక గుజ్జుగ [illegible] మగనితమాశినా
నచ్చెరుపుగ వెలిగించుచుఁ
బచ్చగజ్జకనిలుచు వారినైపున కనిరి
అచ్చొనొకయమ్మయునది
వచ్చెచు నోరు [illegible]! మెలుగు మేలుగ నిటు
చూపిచ్చుట నా మొపుంగని
వచ్చెదు నాకు లేదు పచ్చనిదయ్యెన్
అను వాడదయెగురు [illegible]
విను పద్దికి వినర్నైనె వీభ్రమగతులన్
గనుగొని యె నమ్మియు నందన
కనుచూడ్కియు గరిణిప వృకకుపపిమొఱయన్
నవ్వుచు దన మోమునకో
నవ్వని మెచ్చుటనున్న యందరయగా
నవ్వొత్తుగ నెత్తిదొడకె
సవ్వేళను వెలుగొందు సవరింపబడుచున్
వాకటికమ్ముకు పోయెను
అకట్టయం మంచిమోమె యన్నయంచు న్
కేకెలు వెట్టెను నమ్మయు
"రా! కుంకా! మళ్లీ" యంచు పట్టిడినిసి నీ
అకుండాడు గేరింతను
అకొండను వెలుగుచూడు నంచును బోయెన్.

జాబులు

నేలకొండపల్లి గ్రంథాలయ స్థాపనము

పౌరుల సహకార నిరాకరణము

మా పురమునందు గ్రంథాలయము స్థాపించుటకొరకై కీ. శే. గందూరి శ్రీరామారావుగారు, కీ. శే. కొండపల్లి వేంకటరామారావుగారు, కీ. శే. పెండ్యాల నాగభూషణ శాస్త్రిగారు వ్యాయవాదులున్ను, కీ. శే. యనమండ్ర వేంకట శాస్త్రిగారున్ను మరియు ఇతర భాషాభిమానులున్ను ప్రప్రథమమున కీ. శే. సంపత్ కృష్ణమాచార్యులు గారు, కీ. శే. శ్రీయుత వనం రామకిషన్ రావుగారు వారి యొద్ద స్థలము సంపాదించి, శ్రీయుత కంకిపాటి సీతారామారావుగారి కలపతో సు[illegible] ప్రోగుచేసిన ధనముతో సుగృహనిర్మాణము గావించిరి. గ్రామ ప్రచారము వలన [illegible] గ్రంథములు ప్రోగుచేసి గ్రంథాలయమును నూతన గృహములో [illegible] స్థాపించిరి. ఈ గ్రంథాలయమునకు కీ. శే. దేశముఖు గోపాల్ రావుగారు అధ్యక్షులు. శ్రీయుత గందూరి శ్రీరామారావు వ్యాయవాదిగారును శ్రీయుత గందూరి దాశరథిరావు శ్రీయుత యనమండ్ర వేంకటరావు శాస్త్రిగారు కార్యదర్శులుగ సహకార్యదర్శులుగ చాలా అభిమానముతో పనిచేసిరి. తరువాత సుమారు [illegible] సంవత్సరముల వరకు గ్రంథాలయము [illegible] అభివృద్ధి చెందెను. అట్టి సమయమున శ్రీరామారావు గారు, యనమండ్ర వేంకట శాస్త్రిగారును మరణించిరి. తరువాత కొన్ని అంతరాయములు గలిగి గ్రంథాలయము క్రమముగా బీదస్థితిని చెంది కొలది కాలములో నామమాత్రావశేషమయ్యెను.

అట్టి గ్రంథాలయము కొన్ని సంవత్సరములకు [illegible] సంవత్సరముపరి గ్రామ ప్రముఖులచే పునరుద్ధరింపబడి చందాదారుల వద్దనుండి నెలసరి చందాలను చెల్లించక పోవుటయే గాక యెవరికి అవసరమగు గ్రంథములను వారు తీసుకొని పోయి తిరిగి యివ్వవారు కారైరి. అట్టి స్థితిలో గ్రంథాలయము ఒక వ్యక్తి చే నిర్వహింపబడుట సాధ్యము కాకపోవుటచే సుమారు [illegible] మాసములలో నెలవు పూర్వకముగ నలంకరించిరి. తిరిగి యీ గ్రంథాలయము [illegible] తారీఖున పునరుద్ధరింపబడి [illegible] కార్యక్రమము సక్రమముగా జరుగుచున్నది.

ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహకులు మా పౌరులను చందాదారులగ చేయుటకై ప్రోత్సహింప వలసిన [illegible] మేము [illegible] సంవత్సరము [illegible] చందాను చెల్లించియున్నారమనియు, కొన్ని గ్రంథములను దానపూర్వకముగా నొసంగియున్నారమనియు యిట్టి [illegible] జవాబు [illegible] తిరిగి చందాదారులుగా చేరమనియు, వెనుక చందాదారుల చే అపహరించబడిన గ్రంథములను తిరిగి మీకు తెచ్చి గ్రంథాలయములో వుంచిన నేగాని మేము మీకు సహాయము చేయమనియు, ప్రస్తుతము [illegible] పునరుద్ధరింపబడినది గనుక మేము సహాయము చేయమనియు చెప్పుచున్నారట.

మీరు చెప్పుచున్న యిచ్చిన చందా జవాబు [illegible] ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహకులకు యేమి సంబంధముండును? యిట్టి జవాబు [illegible] వారు పనికిరాని కార్యదర్శి నియమించి [illegible]. [illegible] ఒక కార్యదర్శి మాత్రమే [illegible] స్పష్టముగా తెలుపగలడో లేదో చెప్పలేను. యెందుకనగా [illegible] సంగీత పాట [illegible] పుస్తకము యెట్లుండును? [illegible] కార్యదర్శి [illegible] గ్రంథము లెట్లగును? భాషాభిమానులచే దానపూర్వకముగా నొసంగబడిన, భాగవత, భారత, రామాయణ ధర్మశాస్త్రము లేవి? ఇపుడు [illegible] అపహరింపబడిన గ్రంథములను తెచ్చి గ్రంథాలయములో నుంచువారెవరు? [illegible] చందాదారులు [illegible] గ్రంథములను తీసుకొనిన చందాదారు లేయనియు [illegible]. ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహకుల [illegible] యిట్టి పోలిక సంబంధమేమి? [illegible] మేము చందాదారులుగా చేరమనుటకు [illegible] తెలుపక [illegible] పూర్వము [illegible]? [illegible] గ్రంథాలయము [illegible] గ్రంథాలయాభివృద్ధికొరకై [illegible]

సమకాలికాభిప్రాయము

"వైదిక ఆదర్శ పత్రిక" (౩-౮-౪౮ ఫ)

హైదరాబాదు విజ్ఞప్తి రేడియో కార్యాలయము యొక్క కార్యక్రమము [illegible] వ్రాసినది. —

కొన్ని దినములనుండి హైదరాబాదులోని రేడియో కార్యాలయము యొక్క కార్యక్రమము సాహిత్యమున ఖురాను పఠనము [illegible] మరియు మహమ్మదీయమత సంబంధమైన వుపన్యాసములతో ప్రతిదినము [illegible] టకావచ్చుచున్నది. ప్రభుత్వము వారి రేడియో ప్రకటన కార్యాలయము మతభేదము లేకుండ అందరును [illegible] కై వుద్దేశింపబడి యుండవలయును. ఆట్లే [illegible] సమస్త విషయములపట్ల క్రమపద్ధతి కాదు. యీ కార్యాలయము ఇటీవలనే స్థాపింపబడినది దీనిని సర్వజనులపయి [illegible] చేయ ప్రయత్నించవలసి యున్నది. ప్రజలందరికి [illegible] ప్రయోజనకరముగునట్లు దీనిని నిర్వహించుటయే ప్రభుత్వోద్దేశము. [illegible] దీనిని ఏకపక్షముగ వాడుటసాగినచో నిది అందరికిని ఇష్టముగాని సంస్థ కాజాలదు. [illegible] యీ కార్యాలయ నిర్వాహకులు శ్రద్ధవహించి యీ మతసంబంధమగు [illegible] మేము [illegible] ఆశించుచున్నాము.

అల్లరి పిల్లోళ్ల బహిరంగలేఖకు జవాబు

ఆంగ్లేయ పిశాచావేశ పీడిత మహాశయులారా?
మీవి భాషమేమి తెలుగులేదా.

ఇట్లు
ఆధిక ప్రసంగి

శ్రీ సరస్వతీవిలాస పుస్తక భాండాగారము

వుండవెల్లి ఆలంపూరు తాలూకా.—

[శ్రీ లకవి ఆ. మల్లికార్జునశర్మ యం. డి. కలకత్తా]

నేను పోతులపాడునుండి, వచ్చునపుడు దారిలో, వుండవెల్లి గ్రామమున శ్రీయుత గుం॥ రామిరెడ్డిగారి సరస్వతీ [illegible] స్థాపింపబడిన పుస్తక భాండాగారమును జూచు భాగ్యము, లభించినందుల కెంతయో, యిటీ [illegible] కెంతయో పొగడుకొనుచున్నాడను. [illegible] సుమారు ౨౦౦౦ రూప్యములయి యుండును. ఈ కాలమున యింతటి ప్రయాసను లక్ష్యపెట్టక రంధకులే కొలది. [illegible] ఈ భాండాగారమునందు సుమారు ౩౦౦ లేక ౪౦౦ పుస్తకములుండవచ్చును. అన్నియు అమూల్య గ్రంథరాజములు, సంబంధించిన పుస్తకములు క్రమముగా [illegible] యుండెను. అందు గ్రంథములలో కెల్ల తలమానికంబనా బరగు, శ్రీయుత సురవరము ప్రతాపరెడ్డి బి.ఏ. బి.యల్. గారి సంపాదకత్వమున వెలువడిన „గోలకొండ కవుల సంచిక" వాబరగు పుస్తకము, నేగాంచిన పుణ్యధన్య ధన్యమగు పదము [illegible] ప్రయత్నముగ వెలువడినది. ఆహా! ఎంతటి మహాసముల సంపాదకులు, ఔరా! ఆ కవుల సంచికయారు చేయుటయందు. వారెంత ప్రయాసపడియుండిరి [illegible] ఆ పుస్తకము దులి రామిరెడ్డిగారి అనుమతి పైకొని అందు కొన్ని పుటలు దిరుగవేయ, „నిజాము రాష్ట్రమునందాంధ్రకవులు పూజ్యులని గోలకొండపత్రిక సంచిక యందు, నడిపిన నిష్టూరపు వాక్యములపై శ్రీయుత, సురవరము [illegible] సంచికను, ప్రచురించెనని యున్నది (పేజీ XIII) శ్రీయుత రెడ్డిగారి ఆపవాదము తొలగించుటకై నైజాం ఘటరాజమును తయారు చేసి, నిజాం రాష్ట్రాంధ్రకవులకు, కీర్తి సాధించిరి వారికి [illegible] యశ్వర్యములు ప్రసాదించి వారికీర్తి దిగంతములు [illegible] శ్రీరాముని వేడుచున్నాను.

పదుటవిఖ్యాత ధర్మమైయున్నది. కావున గ్రంథాలయముయొక్క భారత, భాగవత, రామాయణ, ధర్మశాస్త్రములను మరి యితర ఆంధ్రగ్రంథములను ఇతర గ్రంథాలయములకొసంగి భాషాభిమానులు [illegible] గలందులకై [illegible] చేయుచున్నాను.

నేలకొండపల్లి
[illegible]

ఇట్లు
యస్. యన్. శర్మ
[illegible] కార్యదర్శి

జిల్లాల వార్తలు

ఆలంపూరు వార్తలు

పోతులపాటి గ్రామములో రామకోటి ఉత్సవము

[స్వకీయవిలేఖరి]

ఈ నెలలో పోతులపాటి గ్రామంలో కొందరు శ్రీరామకోటి వ్రాయించ సంకల్పించిరి. [illegible] అంతేగాక [illegible] భోజన మేర్పాటు చేసి [illegible] వ్రాయించిరి. సర్వాకు సంతర్పణ, ఉత్సవాలు జరిపిరి. [illegible] మహోంద రపెద్దమనుష్యులు [illegible] మంచి చందాలు వేసియున్నారు.

మోటారుపై వసూలు

ఈ చందాలకొరకుగాను తాలూకా ప్రముఖులయిన శ్రీ [illegible] రెడ్డిగారును [illegible] రెడ్డిగారును, [illegible] రెడ్డిగారును ముఖ్యముగా శ్రద్ధవహించి ఒక మోటారు బస్సును ఏర్పాటు చేసికొని అనేక గ్రామములు తిరిగి చందాపట్టీలు వేయించినారు.

బస్సుపై కాల్పులు

ఈ బస్సు వాకను గ్రామస్థులు గురించి హరిజన [illegible] వింతనే [illegible] దాగుచుండెడివారు. [illegible] వర్షము సుమారు ౩ గంటల కాలము [illegible] దాగుకొని మోటారు వెళ్లిపోవు సమయంలో [illegible] తెలిసికొని బయలుదేరుచుండగా [illegible] చలిగాలి [illegible].

ఈ చందాలమూలమున విస్తారము చాలధనము [illegible] సుమారు ౧౦౦౦౦ రూపాయలవరకు [illegible] ఐశ్వర్యసామ్రాజ్య [illegible] రామకోటిపై మంచి [illegible] వచ్చును [illegible] అంటూ [illegible].

శ్రీరామకోటి శ్రీరామోత్సవము

పోతులపాడు;

[పోతులపాడు ఆలంపూరు తాలూకా]

[illegible] పోతులపాడు గ్రామమున [illegible] యుంటిని. అప్పటమున రెడ్డిసోదరుల సహాయముచే శ్రీ వెంకటరామయ్యగారు గావించిన రామకోటి మహోత్సవము మిగుల [illegible]. [illegible] అందుల కేవలమొక్క సంస్కృత జాతివారే శ్రీరామనామము లిఖించవలయుని నిబంధన యేమియు లేక, శుచియైన హిందూసోదరులైనను వ్రాయవచ్చునని [illegible] వచ్చినది. [illegible] మన రెడ్డి సోదరులయొక్క [illegible] కూలి [illegible] రామకోటి [illegible] దినములలో ముగిసెనుగా?

[illegible] వెంకటరామయ్యగారును మ.రా.శ్రీ కు. కొండారెడ్డి, జిల్లాపురము, పుల్లారెడ్డి [illegible] రామిరెడ్డి, చిన్నారెడ్డి గంగిరెడ్డి, పంచిరెడ్డి క. సుబ్బరావుగారు గావించిన [illegible]. రెడ్డిసోదరులిప్పటికి ప్రతివత్సరము గావించి, రామకృపకు పాత్రులై, తమభక్తి [illegible] చాటుచుందురుగాత.

మరియొక ప్రశంసనీయమైన విషయమేమన, వారు [illegible] అన్ని జాతులవారిని [illegible] పగలును రాత్రియు [illegible] పుణ్యకాలము [illegible] పెద్దలు, దాని నాచరణలోనికి [illegible]. [illegible] వెంకటరామయ్యగారును [illegible] చెప్పిన రెడ్డిసోదరులును శ్రీరామకార్యమునందు సహాయ్యమొనర్చిన మన హిందూసోదరులకు, శ్రీరామభద్రుడాయురారోగ్యైశ్వర్యముల ప్రసాదించుగాత యని పరిపరివిధముల ప్రార్థించుచున్నాను.

అ॥ మల్లికార్జునశర్మ.

యునాని వైద్యశాఖ

యునాని వైద్యము యొక్క [illegible] కొరకు నియమించబడియుండిన [illegible] ఉద్యోగ కాలమును ప్రభుత్వ [illegible] పొడిగించిరి.

పడాక్టరుమార్పు జనులకు దుఃఖము

(స్వవి)

మెదకు, [illegible]

మెదకు గవర్నమెంటు [illegible] డాక్టరుగారికి [illegible] బదిలీ అయినట్లు తెలిసి మెదకు [illegible] చాలా విచారపడుచున్నారు. శ్రీ డాక్టరుగారు [illegible] 3 సంవత్సరములయినది. [illegible] ప్రజల గౌరవాభిమానములకు పాత్రులై, [illegible] [illegible]

పడాక్టరుమార్పుకై పైఅధికారులకు జనుల దరఖాస్తులు

(విలేఖరి)

సదాశివపేట, [illegible]

సదాశివపేట దవాఖానాలో సుమారు 3 సంవత్సరములనుండి డాక్టరుగా పనిచేయుచున్న డాక్టరు [illegible] సాహెబుగారిని తబాదిలా చేయుటకై సదాశివపేట ప్రజలు [illegible] వాడు ఉన్నతాధికారులకు దరఖాస్తులు పంపుకొనినట్లు తెలియుచున్నది. ఇదివరకు దరఖాస్తులు జిల్లా సివిల్ సర్జను గారికిని, వైద్యశాఖాధ్యక్షునకిని, జిల్లా [illegible] సాహెబుగారికిని పంపబడినట్లు తెలియుచున్నది. [illegible] ఆ డాక్టరుగారిపై చాల చాల అసంతృప్తి యున్నట్లు సూచించుచున్నదట.

ఇంతటి అసంతృప్తికి కారణములు వివరముగా దరఖాస్తులలో తెలుపబడినట్లు [illegible] సదాశివపేటలో ప్లేగు ప్రారంభమగుచున్నట్లు [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] తెలియుచున్నది.

[illegible] జాతీయ సేవకుడై ప్రజాభిమానమును చూరగొనగలరని యాశించుచున్నాము.

[illegible] మహాసభకు [illegible] జయము [illegible]

వడగండ్లవానలు

అగ్నిప్రమాదములు

శంకరంపేట

(విలేఖరి)

[illegible]

శ్రీరామోత్సవము

పోతులపాడు

[illegible]

వడదాకి చచ్చుట

[illegible]

బోధన్ లో పరశురామప్రీతి

[illegible]

హల్లీఖేడుకు టాస్కరుదొరగారి హఠాత్తు ప్రయాణము

[illegible]

కల్లూరు మహమ్మదీయుల దుండగములు

[illegible]

అత్యుష్ణము

[illegible]

మున్సిపుగారింట్లో దొంగతనము

[illegible] పోలీసువిచారణ జరుగుచున్నది.

గుల్బర్గా నగరాభివృద్ధి

గుల్బర్గా నగరము అభివృద్ధి చేయు విషయములో [illegible] చాలా శ్రద్ధవహించుచున్నారు. [illegible] భూములు [illegible] [illegible]

ఖమ్మములో ఉష్ణము

ఇచ్చట ఉష్ణాధిక్యత [illegible] డిగ్రీలవరకు హెచ్చినదని తెలియుచున్నది.

మున్నూరుకాపు కాన్ఫరెన్సుకు సందేశము

(ప్రస్తుతము పూనాలో నుండు పగడాల వేంకయ్య కంట్రాక్టరు సికింద్రాబాదుగారిచే పంపబడినది)

అయ్యా,

[illegible]

స్థానిక వార్తలు

ఆంధ్ర పుత్రికి సన్మానము

[illegible]

[illegible]

కోత్త వ్యాధిసంగతి అబద్ధము

[illegible]

[illegible]

చక్రి వర్ధనదినోత్సవము

[illegible]

మహమ్మదీయ మతబోధ

[illegible]

ఇట్టే ఇతరస్థలములనుండి మతబోధసభలు ఏర్పాటు అగుచున్నది

కాఫీహోటళ్లు, హోటళ్లు

[illegible]

శ్రీభారతీబాల భక్తసమాజము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

యువరాజ

[illegible]

నవాబ్ ముఅజ్జంజాహి

[illegible]

సర్ అక్బర్ హైదరీగారి రాక

[illegible]

విద్యార్థి వేతనములు

[illegible]

అత్మహత్య

[illegible]

మరణము

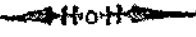
[illegible]

గోలకొండపత్రిక

శ్రీయువనామ సం॥ జ్యేష్ఠ శు॥ ౫

గురువారము

వ్యాయామశాలల నియమావళి

మరియొకసారి ము. ఘ. వ. ప్రభుత్వము వారిచే చేయబడిన కట్టుదిట్టములనుగూర్చి ప్రతికూలాభిప్రాయమును విన్నవించుకొనవలసి వచ్చినందుకు విచారమగుచున్నది. ఎందుకనగా, అడుగడుగునకును ప్రభుత్వమువారు చేయు పనులను గూర్చి ప్రతికూల విమర్శనలను చేయుట మేము విరచయించుకొన్న విధానములో చేరినదికాదు. కాని ప్రభుత్వము వారు చేయు యేశాసనవిషయముననుగాని, యేపని విషయమునగాని ప్రజలకు యేమైనను ఆక్షేపణలుండినచో, ఆ అభిప్రాయములను శాలముమించిపోకముందే ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుకొన్ననేగాని ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలదృక్పథము బోధపడుటయు, అదివారి మనస్సునకు న్యాయమైనదనిన చ్చినచో ప్రభుత్వమువారు ఆ న్యాయమును తీర్చుటయు జరుగజాలదు. అడుగనిది అమ్మయైనను పెట్టదుకదా! అడిగినది సిద్ధించనాలని అడుగవచ్చును. ఇటీవలనే జారీ చేయబడి యుండిన మసీదు గస్తీ విషయములో ప్రజాదృక్పథము ప్రభుత్వమువారికి దరఖాస్తుల ద్వారాను పత్రికలద్వారాను తెలియజేయబడిన తర్వాత యిప్పుడు ప్రభుత్వమువారు గస్తీని వాపసు చేయుచున్నారని విను సదృష్టము మనకు కల్గుటయే ఆనందదాయకము. ఇదేవిధముగ వ్యాయామశాలల నియమావళి విషయములో కూడ మేము ప్రజలపక్షమున నివేదించు ఆక్షేపణలను ప్రభుత్వమువారు సాదరముగ వినగలరని ఆశించుచున్నాము.

మాకు యిప్పుడు యీనియమావళిని చేయుటకు అవసరమేమి కల్గెనో బోధపడుటలేదు. జారీ చేయబడిన నియమావళిలో, "నిజాము రాష్ట్రము" చబడలేదు. ఇంతేకాక ప్రత్యేకముగా ఉద్దేశ్యములను కారణములను వివరించు మాటలేకపోగా, దఫా (౨), భాగము [అ] లో సూచింపబడిన 'రాజకీయ'భయమే ప్రభుత్వదృష్టిలో యీ నియమావళికి సహస్త్ర మని ఊహించుటకు అవకాశము గలదు. ఆభాగమునందు యిట్లున్నది.

"కొను కొను అధికార ఆవరణములలో ఉన్న అఖాడాల యొక్క స్థితిగతులను బాగుగా తెలిసికొని యుండుటయు, వాటి ఉద్దేశ్యములు శరీర వ్యాయామమువరకు మాత్రమే పరిమితి కలిగియుండునట్లును రాజకీయ విషయములతో వాటికి సంబంధము ఉండకుండునట్లును చూచుటయు పై హోదేదారుల కర్తవ్యమైయున్నది"

వ్యాయామశాలలకు రాజకీయవిషయములతో సంబంధము ఉండరాదని యిందు సూచింపబడినది. అసలీరాజకీయ విషయములనగ నేమోయని యమావళిలో నెచటగాని స్పష్టము చేయబడలేదు. రాజకీయమనగా రాజ్యము, దానిపాలనకు సంబంధించినదని యర్థము. రాజ్యములో నుండువారు రాజ్యసంబంధవిషయములతో దూరముగానైనను సంబంధముగలవారే అని చెప్పవచ్చును. అయితే యిది శిక్ష విధించదగునట్టి నేరముగునా? కాని ఈనియమావళి నుల్లంఘించిన, వ్యాయామశాల ఆపివేయబడవచ్చును. లేక తప్పిదముచేసినవానికి రూ. ౫౦౦ ల వరకు జుర్మానా చేయబడవచ్చును. జుర్మానా చెల్లించని పక్షమున లోనున్న వ్యాయామశాలల పరిశీలనము కొరకు నియమములను జారీచేయుట యుక్తము కనుక" అని మాత్రమే నియమావళి యొక్క ఉద్దేశ్య ప్రయోజనములు వివరించబడి యున్నవి ఇదిచాల అస్పష్టముగ నున్నది; యెట్లు యుక్తమో వివరింపబడలేదు. ౩ నెలల సాదా ఖైదుశిక్ష విధించవచ్చును "రాజకీయ" పదనిర్వచనము చేయబడనంతకాలము, యేవ్యాయామశాలలగాని ప్రభుత్వమువారిచే రిజిష్టరుపొంది, జీవించి, వృద్ధిగాంచగలిగినచో అది గొప్పఅదృష్టముగలదని భావించవలసియుండును.

ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ్యము రాజద్రోహములను అఖాడాలచాటుననుండి పనిచేయనీయకుండుటయై యుండవచ్చును అయితే అందుకు ప్రత్యేకశాసనము యెందుకు అవసరమయ్యెను? ఇంతవరకు మన ఉండు శాసనములలో రాజద్రోహమునకు తగినశిక్ష విధించునట్టి శాసనమే లేకపోయెనా? రాజద్రోహము అఖాడాలచాటున చేయబడినచేమి, యింకొకతెరచాటునచేయబడిన నేమి, రాజద్రోహమును శిక్షించదగిన నేరముగ పరిగణించు శాసనము అన్నిచోట్లలోను రాజద్రోహమునకు అన్వయించదా? రాజద్రోహసంబంధముల కుట్రలను చేయువారిని కనుగొనుటకు మన రాష్ట్రములో చాలినంత అపరాధపరిశోధక శాఖ గలదు వీరిని తప్పించుకొని రాజద్రోహ కుడతేయుటకూడ సంభవమా? వాస్తవము మాచినచో మనరాష్ట్రములో రాజద్రోహనేరములు మచ్చునకైనను కనబడుటలేదు దీనికి ఇప్పుడుండు సాధారణ రాజద్రోహశాసనము యింతవరకు ఉపయోగించబడకపోవుటయే నిదర్శనము. ఇట్లు సాధారణ శాసనము ఉపయోగించుకొను అవసరము లేనప్పుడు ప్రత్యేకశాసనమునకు అవసరమెక్కడిది?

రాజకీయద్రోహపు నేరములు యెక్కువగానుండు యేయితరరాష్ట్రములోనైనను ప్రస్తుత వ్యాయామశాలల నియమావళివంటి నియమములు చేసినంతమాత్రాన రాజద్రోహపు నేరములు శాంతించునా? ఆ రాజద్రోహములు అఖాడాలద్వారమున మూయబడినచో మరియొక మార్గమును వెదకికొందురు. ఏక గోత్రరహస్యమార్గమును కనిపెట్టుటకై అఖాడాలశాసనము ఉపయోగించునా లేక అపరాధపరిశోధకుల నైపుణి ఉపయోగించునా? ప్రస్తుతశాసనములోనైనను చేయబడిన యేర్పాట్లు నిజముగా రాజద్రోహినిపట్టించుటకు యెట్లుతోడ్పడునో మాకు అర్థమగుటలేదు. ఇపుడు వుండేవ్యాయామశాలలు రిజిష్టరీకాబడుటకొరకును, క్రొత్తగా ఎవరైనా వ్యాయామశాలపెట్టించదలచినచో అందుకు సెలవుకొరకును యిచ్చుదరఖాస్తులో యిందు అంశములను వివరించవలయును. ఈ అంశములనన్నింటిని వివరించునప్పుడు రాజద్రోహపుకుట్రలజేయువాడు తనవిషయమున యెటువంటిఅనుమానమునుగాని కలుగకుండునట్లే వాటిని వ్రాయించిపంపగలడు; ఇట్లుతప్పించుకొనగలడు కాబట్టినతని తుపకు అపరాధపరిశోధకుల సత్యబద్ధమైన నైపుణియే శరణ్యము. దఫా [౬] [అ], దఫా [౯] (అ) (ఆ) (ఈ), దఫా (౧౦) (అ)(ఆ)(ఇ) —— యివన్నియు వ్యాయామశాలలస్థాపకులకును, అధికారులకును, యేవో పనులను అధికారములను యిచ్చుటయేతప్ప వీటివల్ల అసలు రాజద్రోహులందరు బైటపడుటకు సులభమార్గమేమియులేదు రాజద్రోహము చేయువాడు బహిరంగముగా చేయడు. వానిది యెంతసేపును కుట్రయే. ఆకుట్రను బైట పెట్టుటకు సమర్థులగు రహస్య పరిశోధకులు తగినవారుగాని అవ్వలు తోలుక్దారు మొదలగునటువంటి అధికారులుగాదు ఇట్లు ప్రస్తుతనియమావళి సూచితమైన ఉద్దేశ్యమునకు సాధనముగాదు. అందుచే ప్రభుత్వమువారికి అనవసరము.

ప్రభుత్వమువారికి అనవసరమైననేమాయె, ప్రజలకు బాధకముకానంతకాలము మాకెందుకు ఆక్షేపణ అనవచ్చును. ప్రజలకు రెండువిధములుగా బాధకమగునను భయమే దీనిని విమర్శించుటకు ముఖ్యకారణము. ఒకటియేమనగా నియమావళిలోని పదవాక్యములతీరు చూడగా యీనియమావళిచే నిజముగా రాజద్రోహులు కానివారుకూడ తమశరీరసౌష్ఠవాభివృద్ధికి గల అవకాశములను పెక్కు సందర్భములలో విడనాడుకొనవలసివచ్చునను భయమున్నది. ముఖ్యముగా "రాజకీయ" అను పదముచే యిట్టి ఆటంకము కల్గుటకు అవకాశమున్నదని యిదివరకే చెప్పియుంటిమి. ఇప్పుడు మరికొన్నింటిని అటువంటి వాటిని చూపించెదము: దఫా (౨) (అ)లో "వాటి (అఖాడాల) ఉద్దేశ్యములు శరీర వ్యాయామమువరకు పరిమితి కలిగియుండునట్లు" చూచు అధికారము "పై హోదేదారుల" కీయబడినది ఇట్లే దఫా (౯) (అ)లో "రిజిష్టరుచేసికొనుటకై యిచ్చిన దరఖాస్తులో చూపబడిన ఉద్దేశ్యములకు విరుద్ధముగా జరుగుచున్నను" అని యున్నది. ఈ అంటలార్థము క్రింద రాజద్రోహమునకు సంబంధించని సంస్థలు కూడ మూయబడవలసివచ్చునేమో! బహిరంగసభలనిన్నటిమున గద్ద నిషాన్ గిరి యిదివరకు ఉండనేయుండెను [illegible] యీ వ్యాయామశాలల [illegible] దఫా (౧౦) (అ)ను చేర్చుట [illegible] ౫౦౦ జుర్మానా లో లేక ఖైదు శిక్షమైన నేరము మోపుటకు అవకాశమిచ్చుటకు కాదో యని యెంచుము.

ఇప్పటికి బ్రిటిషిండియాలో బెంగాలు రాష్ట్రములో విప్లవకారకోద్యమమును అణచుటకై శాసనములు శాసనములు, ఆజ్ఞలపై ఆజ్ఞలు జారీ చేయబడుచున్నవి. అక్కడ ప్రత్యేక పరిస్థితులు ఉదయించుటచే ప్రత్యేకశాసనములు అవసరమైనట్లు చెప్పుట యుక్తాయుక్తముగనుండునేమోకాని మనరాష్ట్రములో లేనిపోని విశేషశాసనములను చేయుటచే యితరులు మనరాష్ట్రములో రాజద్రోహపుకుట్రలు అధికముగానున్నవేమోయని అనుమానించవచ్చును. అనవసరముగా రాష్ట్రమునకు ఇట్టి కళంకమునాపాదించి నొప్పించుట ధర్మముకాదు. మరియు ప్రజలు శాంతులై ప్రభుభక్తి కలిగి తమకేమైన ఆక్షేపణలున్నచో ప్రార్థనగా ప్రభుత్వమువారికి తెల్పుకొని న్యాయముపొందుచున్నపుడు క్రొత్తక్రొత్త నిర్బంధములు చేర్చుచు వారిహక్కులను సంకుచితపరచుట న్యాయముకాదు.

దయామయులగు ప్రభుత్వమువారు యీ అంశములనన్నిటిని సానుభూతితో విచారించి ప్రజలకు న్యాయమును ప్రసాదించగలరని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్రాభిమానము

గత శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము కృష్ణదేవరాయాంధ్రగ్రంథాలయమందు శ్రీమతి సుభద్రాదేవిని సన్మానించుటకై చాలించిన సభవంటి

పథలు ఆంధ్రాభిమానమును నశించకుండ కాపాడుటకు తోడ్పడు సాధనసంపత్తిలో చేరినవి. ఆసభలో సన్మానము పొందిన ఆ ఆంధ్రపుత్రికయు, ఉపన్యసించుటకై ఆహ్వానించబడిన శ్రీమతి [illegible] గారును కూడ ఆంధ్రభాషలో సుపద్య [illegible] సభాసదుల రంజింపజేసిన, సభవలన మేము [illegible] ప్రయోజనమును సంపూర్ణము అని చెప్పుటకు అవకాశముండదు. [illegible] దేవి [illegible] [illegible] తేదు. [illegible] సంఘము వారు [illegible] అనాదారిక సభ [illegible] ఆంధ్రాభిమానము [illegible] [illegible]

మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారి రజతోత్సవము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

శ్రీ ప్రధాన మంత్రిగారు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

జన్మోత్సవ బిరుదములు

[illegible]

ప్రభువుగారి ఆగమనము

[illegible]

మైసూరు ఫుట్ బాల్ జట్టు

[illegible]

పురపాలక సంఘము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] విశ్వవిద్యాలయము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

మైసూరు టెనిసు పోటీలు

[illegible]

రాకపోకలు

[illegible]

[illegible] అనాథాలయము

[illegible]

శాస్త్రార్థము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

కరోడ్గిరిఅధికారులకు హెచ్చరిక

మత్తుపదార్థములు దిగుమతియైన సందర్భములలో ఆ చీటీలను అబ్కారి అధికారులకు పంపవలయుననియు ఆ సమయములందు అబ్కారిజవానులు ఉండుటలో అటువంటి మ[illegible] కలిగించవలసి విగాని రెండుశాఖలు [illegible] ఒకటే. ఈ [illegible] ములు కలిగినవిషయమై యీవిషయమున [illegible] మెల గవలయుననియు కరోడ్గిరి శాఖవారు [illegible] హెచ్చరించినారు

గ్యాసునూనె ఖాలీడబ్బాలపై సుంకము

[illegible] ఖాళీ డబ్బాలకు [illegible] లారు వసూలు చేయవలయునని కరోడ్గిరి శాఖవారు [illegible] పించిరి

"సివ్ పోష్" సంఘము

[illegible] (నవప్రతిష్టి) [illegible] ఆధ్యాత్మిక తత్వప్రచారమునకై యొక సంఘమును స్థాపించినట్లు దీనియుద్దేశములు [illegible] చూపబడిన వి వివరములు తెలిసికొనగోరువారు, సెక్రటరీ సివ్ పోష్ సొసైటీ [illegible] హైదరాబాదు" అని వ్రాయవలెనట. ఈసంఘము వారింకను ఎట్టికార్యక్రమమును నిర్ణయించలేదట

[illegible] సంగతులు బయటప డగలవు

వైద్యాధికారుల ఏర్పరచుట

జిల్లాలలో మన్న సివిలుసర్జనులకు [illegible] వైద్యము చేయుచుండుటకు ప్రతిఫలముగా నెలకు రెండువందల రూపాయల అలవెన్సు ఇయ్యవలయునని మహాఘనత వహించిన ప్రభుత్వమువారు ఫర్మాను (౨౩ జరీదా ౧౩౫౩ హి (జ) జారీ చేసినారు

ఉస్మానియావిద్యార్థుల ఖ్యాతి

[illegible] దేశముసందు వత్సరము [illegible] తా లూకదార్లు, మాజెదాను [illegible] వ్యవసాయ శాఖాధికారులు [illegible] అధికార్య [illegible] వీరికొలద్య మంపంగి [illegible] [illegible] ప్రదేశము [illegible] ఇక్లేక్ [illegible] లండలో [illegible] సకుతెలొరు మొదలగు స్థలముల [illegible] విద్యా [illegible] అధికార్యుల [illegible] [illegible] ఎన్నో మోసందర్భములలో వీరికి [illegible] జరిగెను విద్యా ర్థులను అధికారులు [illegible] సత్కరించెను వీరిపైన [illegible] ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేకపద్దు [illegible] జారీ [illegible]

మంథెన సహకారబ్యాంకు శంకుస్థాపన

మంథెనలో [illegible] సహకార బ్యాంకు [illegible] శంకుస్థాపనము ౧౭ [illegible] అత్యంత [illegible] మంత్రి [illegible] గారు చేయుదరట [illegible] తెలుప బడ్డది

రాజాగారి రజతోత్సవకమిటి

[illegible] బహద్దూర్యార్జంగు బహదూరు గారి అధ్యక్షతతో [illegible] ఉత్సవము [illegible] మునలో జరిగెను [illegible] [illegible] కమిటి [illegible] ఏర్పాటు [illegible] గారి [illegible] అంగీకారమునకై పెట్టబడెను వీరికి ౧౬,౦౦౦ రూపాయలు [illegible] ఇప్పటికే [illegible] చందా లవూలు [illegible] వసూలు చేయబడెను

శ్రీరాజా [illegible] బహద్దూరుగారు

[illegible]

న్యాయస్థాన వార్తలు

౧౩ యేండ్ల బాలునిపై దొంగతనం నేరము

(జిల్లా ఫౌజ్దారీ న్యాయస్థానములో)

గహ్వారుషరీఫుఅనుబాలుడు ౧౩ సంవత్సరముల వాడు ఒకతెర, బ్యాటరీని దొంగిలించెను నేరముపైన దఫా ౫౯౧ క్రింద నగరపు పోలీసువారివలన చాలాను చేయబడెను ఇతడే దొంగతనము మహమూదు [illegible] అనుమానించుటచే [illegible] ఇద్దరు [illegible] సాక్ష్యులమువలన యథార్థమేయని తేలినది మాలు ఇతనివద్ద దొరికియుండెను. ఆబాలుడు యీనేరముయొక్క ప్రాముఖ్యము తెలిసికొనుమన్నాడా లేదాయని కనుగొనుటకై అతనిని ప్రశ్నించుట జరిగెను. ప్రాముఖ్యతను గ్రహించినాడనియే తెలిసినది

నిందితునిపక్షమున జవాబునీయనగా నిందితుడనియు జ మామఢు ఆకతైరను, బ్యాటరీని తీతముక్రిందితుంచుకొనుటకై [illegible] అయనని [illegible] చెప్పుట దేను [illegible] ము ప్రకారం [illegible] నేరముస్థాపించి ౩ సంవత్సరముల [illegible] శిక్ష విధించిరి, అయితే [illegible] డు చిన్నవాడగుటవలన [illegible] తాడిబండా [illegible] పంపిరి

(తాడిబండా [illegible] బాలనేరస్థుల [illegible] ప్రభుత్వము వారు చేసిన ప్రత్యేక గృహములు

గో ప ౪౦)

మోసగింపు ఏజెన్సీ

[అక్రౌలు బల్దా జిల్లా న్యాయస్థానము]

ఇద్దరుమనుష్యులు తనవద్దకు ఆమెరికా [illegible] కంపెనీ ఏజంట్లమనియు, తనకు హైదరాబాదు రాజ్యమున [illegible] ఏజంసీ ఇప్పింతుమనియు నమ్మకము కలిగించి పదివేల రూపాయలు తనవద్దతీసికొని మరాలించకుంటిరని ఒకసాహు కారు ఈన్యాయస్థానములో ఫిర్యాదుచేసెను వీరిలో ఒకడు నగరములో [illegible] ఉండినందున అతని పట్టుకొనియిప్పుట కు వారింటుజారీ అయినది

బీహారు భూకంపమును మించిన భూకంపము

బ్రిటిషుబెలూచిస్థానములో ౫౦ వేలకుమించిన జనము నష్టమగుట

ఈమే నెల ౩౧వ తేదీనాడు బ్రిటిషు బెలూచిస్థానములో కడచిన సంవత్సరము బీహారులో అపార నష్టమునకు కారణమైన భూకంపముకంటె పెద్దదగు భూకంపము సంభవించినది. ఈభూకంపములో గాయపడినవారి సంఖ్యయు మరణించినవారి సంఖ్యయు ౩౦ వేలకు పైగానుండునని ఉద్యోగస్థులచే అంచనా వేయబడినవి. కాని బ్రిటిషు బెలూచిస్థానములోని క్వెట్టానుండి జూను ౩వ తేది మధ్యాహ్నమువరకు వచ్చిన తంతివార్తలనుబట్టి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటన యింతకంటె మించిన నష్టమును జూపుచున్నది. ఆప్రకటనయందలి వివరములు చదివి తీరవలసినది. —

ప్రాణనాశము — క్వెట్టానగరమంతయు నాశనమయ్యెను. [illegible]

[illegible]

టరీ పైర్ లెన్ ద్వారా జరుగుచుండెను. [illegible]

[illegible]

ఈభూకంపము మే ౩౧ తేది తెల్లవారుజామున ౩ గంటల ప్రాంతమున సంభవించెనట. పదునైదు దినములలో భూమి రెండుమారులు సంధు ఉత్తరభాగమునందు కంపించినది. కొన్ని ప్రదేశములందు ౩౦ మొదలు ౬౦ సెకండ్లవరకు భూమి కదులుచుండుటచే జనులు భయపడిపోయిరి. ఇదిరెండవ మారువచ్చిన భూకంపమగుటచే భీతివర్ణింపనలవి కాదు. జనులు వారిపడకలను విడిచిపెట్టి బయటికిపరుగిడిరి. ప్రాణములను కాపాడుకొనుటకై అచ్ఛాదనలేనిబహిర్భాగములచేరి రామనామము జపించసాగిరి. భూమి ఊయెలఊగినట్లు ఊగుటలో పడకలలో నిద్రించుచుండిన బిడ్డలు క్రిందికి విసరికొట్టబడిరి. గోడసందులలోని గూళ్లలో నివసించుపక్షులు క్రిందికి విసరికొట్టబడెను. ఈభూకంపమువల్ల క్వెట్టానగరము చాలయెక్కువగ నష్టపడినట్లు తెలియుచున్నది.

ఈభూకంపముచే సింధురాష్ట్ర పంజాబురాష్ట్రములున్ను, ఢిల్లీయు అతి దుఃఖాందోళితములైనవి. ఏలయనగా యీరాష్ట్రవాసుల బంధువులెందరో క్వెట్టాలో ప్రభుత్వోద్యోగములలోను వ్యాపారాదికార్యములలోను ఉన్నారు. [illegible]

వారిగతి యేమాయెనాయని తెలిసికొనుటకు ఆందోళనపడుచు టప్పాఖానాలవద్దను, తంతిఆఫీసులవద్దను, రైల్వేలవద్దను, వార్తాపత్రికల కార్యాలయములవద్దను గుంపులుగుంపులుగచేరి జేలమునగములు పెట్టుకొనుచుండిరి. కరాచీకార్పొరేషనువారు క్వెట్టావినాశమువిని దురపిల్లుచు మే ౩౧ నాటి సమావేశమును చాలించుకొనిరి. సభను ముగించులోపల వైద్యసహాయమును పంపుటకు కార్పొరేషను వైద్యప్రధానోద్యోగి ఒక తీర్మానమునుమూలముగ కోరబడెను. మేయరుపేర రిలీఫ్ఫండునొకదానిని వసూలుచేసి భూకంపబాధితులకు రక్షణమొసంగవలసినదని యింకొక తీర్మానముచే కోరబడెను. ఈ విషయమున కరాచి మేయరుగారు చర్యగైకొనుచున్నారు.

రూ. ౫౦౦౦౦ల విరాళము

వైస్రాయివిల్లింగ్డనుగారు ఈ విపత్సమయములో బాధితుల రక్షణకు సహాయము కోరుచు సంస్థానాధిపతులకును యితరులకును అందరికిని ఒక బహిరంగప్రకటన గావించినారు. వారు వైస్రాయి రిలీఫ్ఫండును ఒకదానిని యేర్పరచి తాము తమ సతీమణియుకలిసి రూ. ౫౦౦౦ల విచ్చినారు.

కాంగ్రెసుమహాసభాధ్యక్షుడగు రాజేంద్రప్రసాదుగారును అందరి ఉదారద్రవ్యసహాయమును కోరుచు నొక ప్రకటన చేసినారు. ఆద్యమును సింధురాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘము ప్రారంభించిన భూకంపనిధికి పంపవలసినదని వారు కోరుచున్నారు.

జూను ౨వ తేదినాడు కరాచీమేయరుగారు తమపేర నొకఫండును నేర్పరుచుటకై ఒక సభ చేసిరి. సభలోనే ౧౦ వేలరూపాయలు వసూలయ్యెను.

సానుభూతి సందేశములు

భూకంపమువల్ల నష్టపడినవారికిని మరణించినవారిబంధువులకును సానుభూతిని తెలుపు లేఖలు బెలూచిస్థానము అధికారులకును యిండియా ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజానాయకులకును అనేకములువచ్చినవి. జార్జిసార్వభౌముడు యిట్టి సానుభూతి సందేశమును వైస్రాయిగారికంపెను. దక్షిణాఫ్రికాలో యిండియాగవర్నరు జనరలుగారి ఏజంటగు రజాఅలీగారు తనపక్షమునను దక్షిణఆఫ్రికాయందలి భారతీయులపక్షమునను వైస్రాయిగారికి సానుభూతితంతినంపిరి. బ్రిటిషుగయానాగవర్నరు, దక్షిణఆఫ్రికాగవర్నరు జనరలు, లండనుమేయరు, ట్రాన్సువాలు యిండియన్ కాంగ్రెసువారు, ట్రాన్సువాలు ముస్లిం అసోసియేషనువారు రాజప్రతినిధికి సానుభూతి సందేశములంపినారు. వాషింగ్టనునుండి అమెరికా అధ్యక్షుడగు రూజ్వెల్టుగారు క్వెట్టాభూకంప బాధితులకు సానుభూతి తెలుపు సందేశమును జార్జిచక్రవర్తికిపంపెను.

ఇంకా ముగియకుండుట.

భూకంపము యింకా ముగిసినట్లు కనబడుటయేలేదు. జూను ౨వ తేది మధ్యాహ్నము మరల క్వెట్టాలో భూమి రెండు సెకండ్లకాలము కంపించి, పగుళ్లుపోసి నిలిచియుండిన భవనములు కూలెను. చాలమంది జనులు ఎట్లో ప్రాణములతో బైటపడిరి. జూను ౧వ తేది సాయంకాలము కూడ కంపము జరిగెనట, జూను ౨వ తేదియంతయు భూమి అట్లే కంపించుచుండెనట.

భూకంపములో మరణించినవారియొక్కయు గాయపడినవారియొక్కయు నిజమైన మొత్తముసంఖ్యను, నారతీయులకు [illegible] అధికారులు [illegible] యున్నారు.

ద పేరునగా వివిధ పెట్రోలు ఆఫీసులలోను, ప్రభుత్వ కార్యాలయములలోను లండనులో యిండియా కార్యదర్శిగారి కార్యాలయములోను జనులు అధికముగా భూకంపములో తమ బంధువులగతియేమైనదో తెలిసికొనుటకు చాలా ఆందోళనపడుచున్నారు. క్వెట్టానుండి తెలిగ్రాఫులు మొదలగునవి వచ్చిన వెంటనే ఫర్ ల్యాండును చేరి ఆకాలునుండి పారియును లండనులో యిండియా మంత్రిగారి యిండియా ఆఫీసులో భూకంపశాఖయని ఒకటి ప్రత్యేకముగ నిర్ణయించబడినది. క్వెట్టాలోనే రేడియోలో ఒక ప్రకటనశాఖ యేర్పరుచబడెను

ద్రవ్య సహాయాలు

ప్రైవేటు విధి పెర్ దొరాబ్జిటాటా (ట్రస్టీలు) నుండి రూ ౨౫౦౦౦లును, సర్ రతన్ టాటా (ట్రస్టీలు) నుండి రూ ౧౦౦౦౦లును లేడి వేయిన్గాల్ (వ్రస్టీలియా) నుండి రూ ౧౦౦౦ను, ఇండియా ప్రధానసేనాధిపతి నుండి రూ ౨౦౦౦ను పూర్వ ప్రధాన సేనాధిపతి నుండి రూ ౫౦౦౦లు బెల్జియం ... గారి నుండి రూ ౧౦౦౦౦లును ... నుండి రూ ౧౦౦౦లును అమెరికన్ రెడ్ క్రాస్ వారినుండి ౫౦౦౦ డాలర్లును వచ్చినట్లు యింతవరకు తెలిసినది

ఆశ్చర్యము

ఒక బిడ్డ అరేండ్లది దాని చేయిమాత్రము భూమినుండి పైకి కనబడుచుండగా త్రొవ్వితీసిరి అద్భుతముగా బ్రతికియున్నది. అప్పుడు అద్దానినెత్తుకొనిపోయి చికిత్సచేయించిరి. ఇప్పుడు ఆరోగ్యముగానున్నది

క్వెట్టాకు సీలువేయుట

సింధురాష్ట్రమునుండి అనేకులు క్వెట్టాకు పోవలెనని ఆతురపడుచున్నారు. కాని అక్కడి అపాయస్థితిని బట్టి యెవరిని కూడా రానీయరాదని ఆజ్ఞాపించిరి. అధికారులు మాత్రము పోవచ్చును. ఈవిషయములో పోలీసువారు అక్కడ నుండి ... కొందరు అక్కడికి పోలేదు ... పంజాబునుండి యితరరాష్ట్రములనుండి యెవరును పోకుండ ... చుచున్నారు

కాంగ్రెసు పక్షమున రక్షణకార్యముల జేయుటకై కార్యదర్శి ఆచార్యకృపాలాని పోయిరి

సుగంధికా సరస్వత తైలము

ఇది సుప్రసిద్ధమూలికలతో తయారు

ఇది అన్ని విధముల శిరోవ్యాధులను పోగొట్టి మెదడుకు చల్లదనము కలిగించుచున్నది ... వ్యాధులు పోగొట్టును ... అనేక ప్రదర్శనములలో అనేక యోగ్యతాపత్రములను గోల్డు మెడల్సు పొందియున్నది — 6 ఔన్సు సీసా 1కి రు 1-0-0

అమృతరస

సంస్కృతమైనమాలికలతో తయారు

పైత్యము అజీర్ణము పోగొట్టి రక్తశుద్ధిచేసి బలము యిచ్చును చాలమంది వాడి ఆనందించుచున్నారు

4 ఔన్సుల సీసా 1కి రు 0-12-0

అమృతటూత్ పేస్టు

సు పవిత్రమూలికలతో తయారు పండ్లకొవ్వు ... చిగుళ్ళవాపులు చీము నెత్తురు పడుట పోగొట్టి పండ్లను గట్టిపడచేయును — ట్యూబ్ 1కి రు 1-0-0

యూనివర్సల్ మెడికల్ వర్క్సు ఆఫ్ ఇండియా

ప్రొప్రైటరు, యం. వి. నరసింహం

వరంగల్ దక్కన్, యన్ యస్ రైలు

కొత్తగా కనిపెట్టబడిన

"గోనోమింటు" గనేరియా ఔషధము

యూటన్ ప్రకటించబడిన సామ్రాజ్య పరచి ఆరోగ్యము పోగొట్టు కొనకుడు గోనోమింట్ పెట్టెపై ... గనేరియా వ్యాధిని పోగొట్టును మూత్రద్వారమున ద్రవము కారుట ... బాధలను ... గుణమిచ్చును ... 30 మాత్రలు ... ప్రత్యేకము ... కొనబడును

సోల్ ఏజెంటు —కొరకు వ్రాయుడు

126 G. K Abdat Rahiman saheb
Bombay 3

ధరల హెచ్చుతగ్గులరహస్యము

ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయమునందు ఈ మాసెల ... నాడు ఆచార్యరంగాగారు ధరల హెచ్చుతగ్గుల రహస్యమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. అందలిముఖ్యాంశములు అందరును తెలిసికొనదగినవి

సాధారణముగ యీధరల హెచ్చుతగ్గులు చక్రమువలె తిరుగునని, "పెరుగుట విరుగుటకొరకే" గరులుతగ్గుట హెచ్చుటకొరకే"

కూలీలును, మధ్యతరగతిజనులును, కొందరు ధనికులును వస్తువులధరలుపడుటవల్ల తమకుకావలసిన వస్తువులు చౌకగా దొరుకుటవలన సంతసింతురు. కాని వారలుచేయువస్తువులకుకూడ ధరలుతగ్గుటచే వారి ఆదాయము కూడ తగ్గిపోవును. అప్పు తెచ్చి వ్యాపారము చేయు వ్యవసాయకులు పారిశ్రామికులు ... ఉత్సాహము ... నష్టములకు లోనగుదురు. బ్యాంకులు వ్యవసాయకులకును, పారిశ్రామికులకును కొత్తఅప్పులివ్వుటమాని యిదివరకిచ్చిన అప్పులను వసూలుచేయజూచును

దివాలాతీయుదురేమోయను భయముచే ఒకరిపై నొకరికి విశ్వాసము తగ్గును. కాన తమడబ్బు తమకిమ్మని డబ్బు దాచుకొన్నవారు బ్యాంకులను బ్యాంకులు వ్యవసాయకులను, పారిశ్రామికులను ఒత్తిడిపెట్టును. ఇందువల్ల ఒకరితరువాత నొకరు దివాలాతీయవలసివచ్చును

ఇట్లు బ్యాంకింగువృత్తి, వ్యవసాయవృత్తి, పరిశ్రమవృత్తి దివాలాతీయుటచే ఆయావృత్తులలో పనిచేయువారు ... నిరుద్యోగము ... కాని ... ప్రభుత్వము వారిని పోషించుచున్నది ప్రభుత్వము వారికిమాత్రము ... ఎగుమతులు దిగుమతులు తగ్గుటచే వాటివల్ల ప్రభుత్వాదాయము తగ్గును ... పన్నులు ... భారము వసూలు ... ప్రభుత్వము అప్పులు ... మొదలుపెట్టి కూలీలకు పనికల్పించుటకును ... హెచ్చించుటకును ... టుంచును

తుదకు ప్రజలు మొదలయినవారు పడిపోయిన కాగుండునను కొనియుండిరో అధరలనే హెచ్చి ... ధరలు హెచ్చించుటకై ప్రభుత్వమువారలన్ని ప్రయత్నములు చేయవలసివచ్చును

ధరలుపెరుగుటవలన ధనవంతులు లాభము పొందుదురు ... పెట్టుబడి ... హెచ్చును ... ధాన్యముల ధరలు తగ్గియుండును ... సాహుకారులు ... లాభము పొందుదురు ... ధనాదాయము పొందువారుకూడ లాభము పొందుదురు ... మాంద్యము ... సత్తము పొందుదురు అందరికి నిరుత్సాహము కలుగును

ధరలు హెచ్చుట

ధరలుపెరుగుట ఆరంభమైనవెంటనే సాహుకారులు వ్యవసాయకులకు పారిశ్రామికులకు విరివిగా అప్పులిచ్చుటకు తయారగుదురు, డబ్బు సంపాదించుటతో రైతులు కొత్త భూములు కొనుట, ప్రాతవాటిని మరమ్మతు చేయుట మొదలగునవి చేయుట ప్రారంభింతురు. పారిశ్రామికులు కూడ తమవస్తువుల ఉత్పత్తిని అభివృద్ధిచేతురు. వస్తువులకు గిరాకి కలుగును. కూలీల యిడిచూచినచో హెచ్చుగా తమకు ... పని సాధించుకొందురు ఎక్కడచూచినను డబ్బు రైతులు, పారిశ్రామికులు, కూలీలు డబ్బువిరివిగా ఖర్చుపెట్టుదురు. సాహుకారులు ... పొందువారు ప్రభుత్వము ... వారుమాత్రము కొందరు కొంతనష్టపడుదురు

ఐతే ప్రజలుతమశక్తి మించినవనిరుగా కార్యక్రమము నెత్తిన పెట్టుకొందురు, అందువలన అనేకమంది నష్టము ... వ్యాపారములలో ... కొందరు ... విస్తారముగా అప్పులు చేసి వ్యవహారాలు పెంచుదురు ఎవరో ఒకరు దివాలాతీస్తారు దానితో ... యుము ... బ్యాంకులకు ... అనుమాన ము కల్గును ధరలు పెరుగుకొలది ప్రభుత్వము హెచ్చునోట్లు యిచ్చు చేయవలసివచ్చును ... ఉద్యోగస్థుల జీతములు హెచ్చుచేయవలసివచ్చును ప్రభుత్వమునకు ... భారము హెచ్చును ధనికులు, ... లాభము ... పొందినను కూలీలు ... హెచ్చుటయే ... [illegible]

చవలెనని ప్రచారము చేయుదురు. అదేసమయమున బ్యాంకులు పడిపోవును సాహుకారులు దివాలాతీయుదురు. పారిశ్రామికులు ఊపిరిపట్టుకొందురు ... ప్రజలు తెలిసికొనకముందే ఆర్థికమాంద్యము కలుగును

మొత్తముమీద ధరలు హెచ్చుచున్నప్పుడే హెచ్చుమంది ప్రజలకు సంతోషము కలుగును. అందరికిని పనిదొరకును. ప్రజలు భోగభాగ్యములనుభవించును. దేశమంతటను ఉత్సాహము ప్రబలును

ఈరెండువిచిత్రాలు స్వప్నమైయుండకముందే కొంతకాలము ... కలవనే ... తెలుపుచున్నవి

పూర్వకాలపుస్త్రీలు

విద్యార్థులలో ప్రొఫెసరు యన్ జి రంగాగారిచే వసపబడుచున్న ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో మే ... నాడు శ్రీమతి ... కనకమ్మ గారు పూర్వకాలపు స్త్రీలు అనువిషయమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. వేదకాలమందు గార్గి మైత్రేయి మొదలగువారు గొప్పతత్వవేత్తలై పండితసభలో వాదించుటయు ... పూర్వకాలమున స్త్రీలకుగల గౌరవాధిక్యతను ఉదాహరణములనిచ్చి వివరించిరి ... అనుభవించిరి ... పోవుటయు, శంతనుడు ... అను ... గంధయొక్క అపరాధము ... వ్యాసుడు అంబ, అంబాలికయెడ ... భారతకాలములో స్త్రీలపతనము సూచించుచున్నది. నవత మధ్యకాలములో ... శక్తిని చెను ... స్త్రీ ... సమానస్థానమిచ్చిరి. ఆంధ్రదేశములో రుద్రమదేవి చక్రవర్తినియగుటయేగాక పల్నాటివారి ... నాగమాంబ ... తెగింపును ... భర్తమపరత్వమును ... దేశాభిమానము స్త్రీలో కొన్నిధన్యతలబోధించిరి ... కనకమ్మగారు ఉపన్యాసమును ముగించుచు ... స్త్రీలకు ... వేదకాలములో ... మధ్యకాలంనాటి పురుషులకు లాభము ... స్త్రీలతో విరోధించి ... బ్రహ్మా ... మనుష్యులలో ... భాగమైన స్త్రీలకు ... సంపూర్ణ సహాయం చేసి ... సంఘం మనుష్యులత్వం ... చెప్పిరి

నిరాశయెందుకు

ప్రొఫెసర్ జి. పి శాస్త్రి రావైద్య

యస్. ఏ. ఎం. వి., బి ఆర్, ఇటిసి,

వ్యాసకర్త ... అపస్మారము ఆరోగము ... విషయములో ప్రత్యేక ప్రావీణ్యము సంపాదించినవారు, అనేకులచే కుదరదని నిర్ణయించబడిన అనేకరోగములను కుదుర్చి పేరుగాంచినవారు. మదరాసు నుండి వచ్చియున్నారు

రోగము యెంతకాలము నుండి ఉన్నప్పటికి వారిని కలియవలెను

ఉదయం 8 గం మొదలు 10 గం వరకు—సాయంకాలము 4 గం మొదలు 6 గం వరకు

యక్సెల్సియర్ హోటలువద్ద,

హైదరాబాదు (దక్కన్)

బీదలకు ఉచితముగా ఇవ్వబడును

అనలు నీవివ్వాడు నిజముగా

విచారించవలసినది ఏమిటోన

వలెను అనునది!

సమాచారము: కొండిహాముకు ... కానవలసినదని మేము ... యెన్ని ప్రశ్నలు పడనవసరము ... దక్కన్ ... కొండిహాము అనే ... గొప్ప గొప్పవారికంటే ... సాధ్యమైనది గలదు. వాటిలో ఒక భాగము ... కొండిహాము ... ఇది మొదలుకొని ...

[illegible] దక్కన్ ... [illegible] ... హైదరాబాదు (దక్కన్)

గోలకొండపత్రికా ప్రచురణలు

ఉచ్ఛల విషాదనాటకము	0-12-0
కృష్ణార్జున సంవాదము	0-6-0
నందోద్ధరణ	0 6-0
కొప్పోలురాజ వంశావళి	0-2-0
కృష్ణాలహరి	0-1 0
సుధాలహరి	0-2-0
బమ్మెరపోతనామాత్యవిజయము (హరికథ)	0 1-6
రఘునాధ	0-1-0
చారుమిత్రా	0-1-0
పంచముల చరిత్ర	0-3-0
హాస్యక్త్రాలు జంత్రి	0-2-0
కార్లు కుటుంబియ్యాతులు 100 కి	2-0-0
ప్రాంతచిత్రాల్లు ,,	2-0-0

నోటు —హిందువుల పండుగల పోస్టరులు కూడ [illegible]
[illegible]

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములలో ప్రకటింపబడును

సంవత్సరముచందా రూ. ౬–౦–౦

అర్ధసంవత్సరముచందా రూ ౩–౦–౦

(అర్ధ సంవత్సరము కంటె తక్కువచందా తీసికొనబడదు.)

విడిప్రతిక ౦–౧–౦

ప్రాతప్రతికకు వెల ప్రత్యేకము

ప్రకటనరేట్లు ప్రత్యేకముగ వ్రాసితెలుపబడును.

కంట్రాక్టు రేట్లు చాలాసరసము కనుక వర్తకులకు మంచిలాభము.

మేనేజరు

గోలకొండపత్రిక కార్యాలయము

[తూప్రబజారు హైదరాబాదు [దక్కన్]

REG No N 45

Reg. No M 3289

STAMP

Printed and published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad. Editor K. Balakrishna Reddi